

BEERST (DE) (*Gustaaf*), Missionaris van Afrika (Witte Pater) (Zevokote, 26.1.1865 — Lusaka, 24.12.1896). Zoon van Francis-Hendrik en Clementia-Charlotta Cambier.

Twee jaar na zijn geboorte verhuisden zijn ouders naar Adinkerke, alwaar ze een hofstede betrokken. De jonge De Beerst studeerde op het bisschoppelijk college te Veurne. Bij zichzelf leerde hij, onder de verlofdagen, Engels en Duits en aarzelde zelfs niet om het Italiaans en het Roemeens aan te vatten. Reeds toen deed hij aan taalkunde en stuurde menige waardevolle taalvondst naar meester Gezelle, voor zijn *Loguela*.

Na zijn rhetorica, waar hij als eerste uitkwam, ging hij naar de Witte Paters van Afrika (1885). Hij deed zijn noviciaat te Maison-Carrée (Algiers), begaf zich daarna naar Carthago (Tunesië) voor zijn theologische studies en werd aldaar priester gewijd op 31 mei 1890. Te Carthago, zoals te Veurne en te Maison-Carrée, muntte hij uit door zijn studiegeest. Onder het verlof te Carthago doorgrondde hij het Hebreeuws en het Arabisch en zocht naar de Latijnse en Punische opschriften in de puinen van die oude stad.

Zijn eerste jaar priesterschap bracht hij door te Buxtal (Holland), als leraar in het missiehuus der Witte Paters aldaar. Toen werd hij aangevraagd om naar de missie van Opper-Congo, op de Westelijke oever van het Tanganika-meer, te vertrekken. Hij ging scheep te Marseille op 12 juni 1891, samen met Eerw. Pater Marques provicaris, Paters Engels en Roelens (later Monseigneur) en de Broeders Franciscus (Delhaye), Stanislas (De Bruyne) en Arcadius (De Smyter).

Op hun lange reis van Bagamoyo tot het Tanganika-meer, viel Pater De Beerst gevaarlijk ziek. De hele karavaan moest stilhouden. Na enkele dagen bekwam hij en kon er verder per draagstoel gereisd worden. Ook een deel van het reisgoed ging verloren.

Te Karema kwamen ze op 14 februari 1892 aan, staken het meer over, om weldra te St-Lodewijks-Mrumbi, bij kapitein Joubert, te belanden. Vandaar ging het voor Pater De Beerst naar Mpala, alwaar hij op 22 februari, na acht maanden reizen, aankwam.

Na een paar maanden kende hij de Swahili-taal en kon hij zich gans aan het missiewerk wijden. Later leerde hij nog verschillende talen van de Marungu-streek.

Mpala, in 1885 door de Storms aan de Witte Paters overgemaakt, was onder het bestuur van Pater Guillemé een bloeiende missie geworden, met een ruim woonhuis uit baksteen en kalk gebouwd en omringd van vele hectaren vruchtbare velden.

Als eerste bezigheid, werd Pater De Beerst gelast met het bestuur van het wezenhuis, dat bevolkt was door een tweehonderd jongens, meestal vrijgekochte slaafjes. Na de middag ging hij op ronde om in de dorpen hulp te dragen aan zieken en stervenden. Hij bezocht ook de verder afgelegen plaatsen, om het werk der catechisten na te gaan en zelf onderricht in de christelijke leer te geven.

't Was toen nog in de tijd der slavenhandelaars, die zoveel slachtoffers onder de Zwarten hebben gemaakt, die vreedzame dorpen tot puinhopen verwoestten en een vruchtbare streek in een woestijn veranderden. 't Was ook de tijd dat kapitein Jacques en kapitein Joubert onverschrokken tegen de onmenselijke slavenjagers optraden, gesteund en geholpen door de missie te Mpala. Nog 'n paar jaren en Descamps en Long zullen de laatste slavendrijvers uit de streek verjagen.

Op 26 september 1892 besteedde P. De Beerst met M. Diderrich de Mrumbi-berg (1717 m). Een jaar na zijn aankomst te Mpala, werd hij benoemd tot overste van de school voor catechisten. Dagelijks had hij onderricht te geven aan 40 uitgelezen jongens, die later als geloofs-onderwijzers de missionarissen in hun werk

zouden bijstaan. Daarbij had hij de werklieden te leiden, die de missie verder opbouwden.

Toen P. De Beerst in 1896 Mpala verliet, was de missie omringd van vijf christendorpen. In zes scholen werden 500 kinderen onderwezen. De wezenhuizen telden bijna evenveel jongens als meisjes. In de omliggende dorpen waren de catechisten werkzaam en lieten niemand zonder doopsel sterven. Dat was het werk van Pater Guillemé en zijn ijverige medebroeders.

In 1895 toog P. De Beerst met Mgr Roelens op verkenning uit naar het Noorden. Doel van die reis was het stichten van een missie in de streek van het Kivu-meer. De reizigers geraakten tot op de boorden van de Ruzizi-rivier. Doch daar moesten ze het opgeven wegens de vijandige gezindheid der Zwarten. Verschanst achter hun steile hoogten, lieten deze zelfs zware rotsblokken in de diepte neerrollen, gelukkig zonder iemand hinder te doen. Mgr Roelens besloot wijselijk de tocht niet voort te zetten en een betere gelegenheid af te wachten.

Op 8 januari 1896 trok P. Guillemé met P. De Beerst van uit Boudewijnstad het Zuiden in, op zoek naar een geschikt terrein voor een nieuwe missie. Ze kwamen eerst terecht in een verwoeste streek, in het land waar Kipoka, de slavenjager, heel de bevolking had uitgeroeid of op de vlucht gedreven. Na zeven dagen reizen belandden zij in de vlakte van Lusaka, op drie dagreizen ten zuiden van Mpala. De streek leek gezond en vruchtbaar. Twaalfhonderd Zwarten leefden daar in 'n twintigtal dorpen, langs de Lufuko-rivier. Rijke zoutbronnen lagen in de omtrek en lokten er in het droge seizoen honderden mensen op zoutwinning, gedurende 'n drietal maanden.

Op 14 maart begaf zich P. De Beerst, vergezeld van P. Aug. Van Acker, naar Lusaka. Vier dagen later kwamen ze daar aan en bouwden er een voorlopig woonhuis, waarin ze op 17 april voor goed hun intrek namen. De missie Lusaka-St-Jacobus was gesticht.

De bewoners onthaalden de missionarissen met veel genegenheid en kwamen in groot aantal naar het godsdienstig onderricht. Velen kwamen zich met der woon in de omgeving van de missie vestigen.

Alles beloofde een heerlijke toekomst, toen P. De Beerst op 12 december ziek viel: de onverbiddelijke bloedwaterkoorts had hem neergeveld. Na zich godvruchtig op het laatste te hebben voorbereid, ontsliep hij in de Heer op 24 december.

P. Aug. Van Acker, die zijn medebroeder in zijn laatste stonden had bijgestaan, schreef over P. De Beerst:

« Het verlies van dien lieven medebroeder » is groot. Zijn werkzaamheid was buitenmate » voor alles wat zijn priesterlijk ambt en de » wetenschap aanging. God had hem daartoe een » taaië gezondheid gegeven, groot verstand en » ijver zonder weergave... In een woord, hij was » een man die van alles kennis had en die al zijn » gaven verpandde aan den dienst van God en » van de zielen ».

De wetenschappelijke bedrijvigheid van P. De Beerst mag aanzienlijk geheten worden en verdient hier aangestipt.

Onder aardkundig opzicht onderzocht hij, samen met M. Diderrich, de Mrumbi-berg, ten zuiden van St-Lodewijks, in Marungu.

Op het gebied van plantenkunde, interesseerde hij zich voor de plantensoorten van dezelfde streek. Hij verzamelde een belangrijk herbarium en zond het naar de Rijksplantentuin te Brussel.

Zo ontdekte hij in Marungu plantensoorten, die tot dan toe in Congo gans onbekend waren.

Verschillende nieuwe planten werden P. De Beerst opgedragen: *Habenaria Debeerstii* Kerzl., (*Orchidaceae*), *Dorstenia Debeerstii* De Wild. en Ch. Dur. (*Urticaceae*), *Ochna Debeerstii* De Wild. (*Ochnaceae*), *Hibiscus Debeerstii* De Wild. en Th. Dur., en *Thespecia Debeerstii* De Wild. en Ch. Dur. (*Malvaceae*), *Cryptosepalum Debeerstii* De Wild. (*Leguminosae*), *Acroce-*

phalus Debeerstii Briq. en *Scutellaria Debeerstii* Briq. (*Labiataceae*), *Oldenlandia Debeerstii* De Wild. en Ch. Dur. (*Rubiaceae*), *Schizoglossum Debeerstianum* K. Sch. en *Cryptolepis Debeerstii* De Wild. (*Asclepidaceae*).

Onder opzicht van volkenkunde, bestudeerde hij zeden en gebruiken der Zwarten in al hun bijzonderheden. Hij verzamelde zeisels en spreuken der Tabwa, om deze later in het licht te geven. *Nhuba of de Donderdraak van Opper-Congo* en *Butwa of Vrijmetelarij der Zwarten* zijn twee bijdragen van zijn hand, in het tijdschrift *Biekorf* verschenen.

Zijn grootste bedrijvigheid lag in de taalkunde. Mgr Roelens droeg hem het samenstellen van een spraakkunst en een woordenboek van de Tabwa-en de Bemba-talen op. In november 1894 kon hij zijn spraakkunst van het Tabwa voleindigen. In het Frans geschreven verscheen zij onder de titel: *Essai de Grammaire Tabwa*, in het *Zeitschrift für Afrikanische und Oceanische Sprachen*, 1896, II, blz. 271-287 en 291-383. Met het Bemba was hij nog zo ver niet gevorderd. Hij wilde ook dezelfde werken schrijven over het Tumbwa en het Ova, alsmede een vergelijkend woordenboek van al die talen; doch de dood stelde een einde aan deze bedrijvigheid.

Het *Tabwa-woordenboek*, door P. De Beerst opgevat en grotendeels uitgewerkt, werd later door P. August Van Acker volledig en in augustus 1907 verscheen het in de *Annales du Musée du Congo*, Tervuren. Série V. Ethnographie linguistique, onder de titel: *Dictionnaire Kitabwa-Français et Français-Kitabwa*.

Hij stelde ook een *Catechismus* en een leesboek op in het Kitabwa: *Kindsheid, Lijden en Verrijzenis van Onzen Heer Jezus-Christus*.

14 februari 1952.
P. M. Vanneste.

De Quidt, *Eerwaarde Pater Gustaaf De Beerst*, Biekorf, 1897.